

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és Krausz V. tőzsdéjében.

Szabadelvi munka.

„*En Széll Kálmán, hiva vagyok, a mint hogy minden szabadon gondolkodó ember csak az lehet, a ki lelkiismeretével leszámolt.*” Ime tehát Zichy Jenő gróf is, mint a ki Széll hiva, azok egyike, a kik a másinából alkotott hólgybe szeretnek, melyet a szabadelvűség elnyűt gunyájába Ráday pártelnök felöltöztetett, de a melyet nemsokára maguk törnek össze. A régi, monoton verki tehát ismét fel van huzva, csak a betét más. Ráday ép ugy hiva volt Wekerlének, mint Bánffyynak s miután az idők vasfója ezeket már megemésztette, rendithetlen hiva Széllnek is s ha véletlenül e nevek helyébe Pityi Palkó monogramma kerülne, akkor sem tagadná még az érdeklődéséget, mert hisz kell, hogy a tősgyökeres liberális »lelkiismeretével leszámolt« legyen.

Örömmel láttuk a vasárnapi pártgyűlésen, hogy városunkban még eddig kevesen »számoltak le lelkiismeretükkel.« Járt a már Tisza, Szapáry, Wekerle, Bánffy korszaka, most a Széll-kosztüm járja, bizonyosságául annak, hogy a jog, törvény és igazság hangoztatásá mellett még mindig akadnak olyanok, kik a politikáról ábrándozva beleélik magukat egy mesevilágba, tündéri képeket látnak s a szférák zenéjét hallják akkor, midőn körülöttük recsege bomladozik az állam épülete, vad orgiákat ül a korrupció s szilaj hangon üvöltötenek új társadalmi rénd után az elégedetlenek milliói. Ime, a XX. század elején is akad ember, ki látszólag meggyőződéstől áthatott hangon hirdeti a liberális elköptatott frázisait a magyar népnek; a ki nem tudja, hogy Magyarországon a szabadelvűség átváltozott a legnagyobb zsarnoksággá és önkényuralommá s nem látja, hogy a szabadelvűség a kormányhatalom kezében nem cél, hanem eszköz az uralom fentartásá.

A ki figyelemmel kísérte a vasárnapi liberális pártgyűlést, az láthatta, hogy városunk polgársága ma már ismeri a 33 éves szabadelvi uralom káro hatásait. A ki ismeri a választó közönséget, láthatta, hogy az ott jelen volt 300-400 ember közül kenyértörés esetén Zichy Jenőnek alig akad 150 támogatója, azok is hosszú orral, lelkesedés nélkül hallgatták végig azokat a sablonos beszédeket, melyek az új képviselőjelölt felkérése során elhangzottak. Ráday Lajos pártelnök 20 évvel ezelőtt látta városunk »fényes napjainak dicsőséges alkonyát« s azóta sötétség borult e városra. E husz esztendő alatt két liberális képviselő boldogitta

városunkat s csodálatos, hogy Ráday mégis sötétségben tapogatózik. Hogy ellenzéki képviselő a jog, törvény és igazság protekciós világában nem tud kolosszális eredményeket elérni, az talán megengedhető, de hogy két liberális képviselő sem tehetett semmit, ez fennem igazolja, hogy oly párt mellett mely hatalma teljében is tehetetlen, a polgárság állást nem foglalhat; ezt kívánja a józan ész s a pártelnök beszédének helyes konzekvenciája is.

Ha sorra megyünk a tapasztaltakon, mindenesetre szembetűnő volt, hogy a jelenlevő közönség épen nem kívánta hallani, a Vörösmarty-kör tekintélyes felvonulása után sem, a pártelnök szavait s a néma csendben Ráday »Halljuk«-jára ő maga emelkedett szóra s kijelölte azt a bizottságot, mely az e célra már preparált gróftól a terembe szólítsa. Mindenesetre megható jelenet volt, midőn Alaghy Dezső iskolaszéki elnök, tanár és áldozó pap vezetése mellett a hetes bizottság felkéri a meghatott gróftól, hogy a polgárok közé fíradjon. Szegény iparosok, nektek már e bizottságban sem jutott hely. Miután a Gróf úr szives volt a teremben néhány földmives kezét is megszorítani, dr. Ráday Lajos pártelnök kiemelte a 20 éves sötétségből a félelmetes zászlót s meghajtotta az új jelölt előtt. Tóth Aladár a sötétség hangoztatását nem szívesen hallgatta, e jelenetnek tanuja nem akart lenni s néhány percze elborult és elfordult. Böven kárpótlást talált azonban a pártelnök Alaghy Dezső fejbőlintásaiban, a mi természetesen az egyházpolitikai törvények kiváló pontosságát s helyes voltát is igazolta.

Zichy Jenő gróf a jelöltséget elfogadta s beszédjében jelígejét cikkünk elején közöljük. Sokat beszélt és keveset mondott, programot nem adott, annyit azonban kijelentett, hogy az »ő munkája már a történelem.« Így csak dr. Fanta társelnök nem gondolkozott az ünnepi pillanatban, mert a kegyelmes gróf kitűntető jobbán szóra pattant ő is, ámde lapunk komolysága tiltja a szűkszavú mintabeszéd közlését, arra csak az »Ördög pirula« lehet hivatva. Miután a vendéglősök és »szabadelvi« polgárok ellenjelölt híján egyelőre az éljenést megtagadták, dr. Fanta üdvözlésével a hétköznapi színtévéget ért.

Hát mit is köszönhet az emberiség a liberálisizmusnak? A hol a liberálisizmus gyakorolja az uralmat, mint pl. Francia és Olaszországban, mindenütt a hatalommal való perfid visszaélést, türelmetlen-

séget és jogtiprást tapasztalhatjuk. Bismarck, Gambetta, és Crispi zsarnoksága csak külső eszközeiben különbözött a Czézárak véres üldözéseitől, de a rosszakaratu gyűlöletben, a polgári és lelkiismereti jogokkal szemben velök megegyez. A liberálisizmus mindenütt klikk-uralomnak bizonyult, mely a politikai hatalmat, befolyást és az államgazdászati minden eszközeit kizárólag a maga érdektársainak javára fordítja. A francia torradalom szülte a liberálisizmust, ennek nyomasztó sulya alatt támadt és jut végzetes jelentőségre a negyedik rend: a munkás osztály, mely hitből, reményből és szeretetből kifosztva kétségbeesetten nyög, forrong és fenyegetőzik Anglia gyáraiban, Francziország köszénbányáiban és a magyar városok piaczaiban.

Lehet-e tagadni, hogy a magyar nép sorvad és éheznek? És mit nyujt neki az uralmon levő szabadelvűség. Munka és kenyér helyett »szabadelvi« törvényeket a polgári házasságról, az állami anyakönyvvezetésről, a zsidók reczepeziójáról, milliomosok adójának elengedéséről. A népnek nincs betevő falatja, de elolvashatja a cikkeket, hogy a »szabadelvi« az ember méltóságáért küzdenek. Nálunk még nem tudja mindenki, hogy zátonyra jutott valamennyi ország, melynek vezetői jobban szerették a hamis elvek hangoztatását és inkább követték ezen elveket, mint az ország elementáris érdekeit; a hol nem az adott viszonyok, hanem bizonyos »elvek« képezték a kiinduló pontot s nem az ország érdeke, hanem az »elvek« érvényesítése volt a cél.

Szomorú dolog, hogy a szabadelvi párt, mely az állam érdekei helyébe a saját érdekei helyezte; mely a liberálisizmus jelszavai alatt nyakára ült a népnek; kiaknáta, utolsó csepp vérig kiszipolyozta a munkás és földmivelő osztályt; a korrupció segélyével saját embereit s főleg a zsidókat a nép zömének rovására jóléte helyezte; a mely előidézte az országban a felekezetek és nemzetiségek közt a felbomlást: ez a szabadelviének hazudott párt veri a mellét s ki meri mondani, hogy a jog, törvény és igazság korában a nép javát munkálja.

Itt az idő, hogy a nemzet megtagadja a szabadelvűség kárhazatos törekvéseit. Itt az idő, nem azt kérdeni, mit kíván a doktrina, mit a teoria és sablon liberálisizmus, hanem kérdeni és döntönek tekinteni, hogy mit kíván a magyar nép érdeke.

Zichy Jenő gróf kijelentette, hogy Széll hiva, kijelentette tehát, hogy hiva annak a programnak, mely munkájában

direktívája a pártnak, hiva az egyházpolitikának, a kormányáros gazdasági politikájának s így ellenző a nemzet zömének: az iparos és földműves osztálynak, ellensége a keresztény magyar nemzetnek, de barátja ezzel egyidejűleg annak a zsidónak, mely keresztre feszítette Krisztust s kinhalással sújtja nem-sokára a keresztény magyar nemzetet is.

Igy mutatkozott be Zichy Jenő gróf, midőn azt mondta, hogy negyven év alatt nagy varga betű után most Széll hiva.

Megyegyülés.

Zichy Jenő gróf már mint kikiáltott liberális jelölt levelet rész óhajt venni a város és megye életében s hosszú idők után a vármegyei tavaszi közgyűlésről sem feledkezett meg.

Egyébként a közgyűlés élénk volt, főleg az első negyedében, itt-ott később is, a mikor a jog, törvény és igazság emlegetése az uralgó rendszert nem a legjobb világban helyezte.

Fiáth Pál báró főispán megayıván az ülést, örömmel vette tudomásul a bizottság, hogy fiát, báró Fiáth Elemért tb. aljegyzővé a megyéhez kinevezte, a ki nyomban letette a hivatali esküt s leült a zöld asztalhoz. Nyomban ezután az alispáni évi jelentés lön bemutatva olvasatlanul, a melyre Fiáth főispán csak egy percben reflektál. A rácz-almási gör.-kelet iskolában a magyar nyelv tanítása eredménytelen, mert a tanító nem bírja jól a magyar nyelvet. A főispán ezen állapot szanalására felhívja a kultuszminiszter figyelmét. Ugyancsak az évi jelentés kapcsán Huszár alispán bejelenti, hogy Lits Gyula főispáni beiktatására a törvényhatóság képviselőiben egy küldöttséget toborzott össze, mely meg is jelent a beiktatási ünnepélyen. Kéri ezen intézkedésének tudomásul vételét.

Ezután Meszleny Lulu országgyűlési biz. tag emelkedett szólásra. Szomorúan tapasztalta ugyan — hogy a szabadság ünnepén, márczius 15-én a vármegyei székházban, de meg az egyéb hatósági épületeken sem lengett a nemzeti zászló. Annál elszomorítottabb, mert Budapesten a középületek sőt a királyi család palotái is lobogó-diszt öltöttek. Még egy dolgot tesz szóvá s ez Lits Gyula ünnepeltetése. Tiltakozik az ellen, hogy a törvényhatóság egy oly férfiu ünnepeltetésén a bizottság határozata nélkül jelen legyen, a ki elvénke megváltoztatásával, sőt talán azért érdemesítetett a főispáni kinevezetésre. Egy időben éppen Lits volt az, a ki analóg esetben a hasonló eljárás ellen tiltakozott. Lehettek az illetők Lits személyes tisztelői, de a törvényhatóságot nem képviselheték, az alispán bejelentését nem veszi tudomásul.

Huszár alispánnak ez bizony kemény dió volt, birkózott is vele ugy, a hogy, mig nem Fiáth főispán és Zichy Jenő segítségére mentek. Az első kérdésre Huszár alispán kijelentette, hogy mióta április 11-ike a hivatalos ünnep, azóta márczius 15-ikén nem tűzette ki a zászlót. Mivel azonban a bizottság nyomban elhatározta a zászló kitűztetését, az alispán ígéretet tett, hogy ehhez tartja magát. Lits Gyula ünnepeltetését illetőleg kijelenti, hogy az nem Lits személyének szólt, s azt csakis a testvértörvényhatóság megleghangu felhívására tette meg és hogy ónhatalmulag intézkedett, az az idő rövidsége miatt történt. Kéri a jelentés tudomásul vételét. Fiáth főispán és Zichy Jenő gróf helyeslik az eljárást s Fiáth főispán ily értelemben ki is mondta volna a határozatot, ha Meszleny Lulu szavazást nem kér.

Tudomásul vette valami 20 biz. tag a jelentést s az ellenpóba alig lehetett kedvező, mert a szavazók megolvassása nélkül mondotta ki a főispán, hogy a többség az alispán mellett szavazott. Hát ez bizony eső után köpönyeg s bizonyára nem alkalmas arra, hogy Lits örvendjen szereplési multjának. A törvényhatóság képviselője így nem olyan rózsás, mint a milyen rózsás színben azt a küldöttség bizonyára feltűntette.

A közgyűlés további menete egyhangu, szintelen volt. Elvesztett a referáló főjegyző szava a szerencsétlen akustikájú nagyteremben s az állandó választmány véleményes előterjesztése hozzászólás nélkül lett a közgyűlés határozata: Kivétel csak két esetben volt.

Az alispáni előterjesztés szerint a Csúrgó-Guth-Tamás-Isztiméri törvényhatósági ut törlendő s a Martonvásár-Gyuró-Szabadbattyányi ut községi kezelés alá boesajttandó. E tárgynál Kossa Miklós és Szabó Antal élesen kikelnek a felületes eljárás ellen, mert az ut máris oly rossz, hogy községi kezelés mellett járhatlan lenne. A főmérnök szabadulni akar ettől az uttól, azért van ily véleményen. Quirini főmérnöknek erre sem volt egyetlen szava sem.

A másik tárgy Rácz-Almást érdekl. Ott ugyanis a piacot az eddiginél alkalmasabb helyre akarták áttenni. A képviselő testület azoiban a régi mellett foglalt állást, a mi ellen Lehoczky Dániel és társai felelkezéssel éltek. Szűts főjegyző szerint a piacrendezés a község autonóm jogkörébe tartozik s így kár feletle vitakozni. Pádör esperes plebános, majd Lehoczky Dániel szép és hatásos beszédben kifejtették, hogy a jelenlegi piac alig 10—12 méter széles utcában, ott van a csorda-járás s épen ezért már elgázol is történt. Az új piacter tágas, erre alkalmas, a község középpontján van s így kéri a felelkezés figyelembevételét. Hogy még sem a helyes véleményt fogadták el, azon a mai világban nem is csodálkozhatunk.

UJDONSÁGOK.

— A jótékony nő-egylet hangversenye.

Őszintén szólva némi aggodalommal tekintettünk a több rendbeli hangversenyek után a Jótékony nőegylet ünnepélye elé, hogy az igénybe vett község nem fog-e esetleg visszahuzódni ezen áldásos intézmény felkarolásától? Annál nagyobb örömmel regisztráljuk most, hogy az ünnepély minden várható sikert felmulmólóg, úgy anyagilag, mint erkölcsileg kitűnően sikerült. A község ugy a színházi helyiséget, mind pedig a Vörösmarty-kör és kereskedelmi csarnok helyiségeiben rendezett Koronaestélyt meglepően nagy számmal foglalta el. Kinek köszönhető a siker? Azt hisszük, részben az intézmény népszerűségének, részben pedig annak a kitűnő vezetésnek, a melylyel Szűcs Marich Julia az egylet fáradhatlan buzgalmu elnöknője ezen nemes ügyet felkarolja. A hangverseny minden egyes számaigazi műveltségben részesítette a községet. A honvéd zenekarnak Fricsey Richard vezetése mellett való közreműködése, mint minden alkalommal, ugy most is állandó figyelem és lelkesedés tárgva volt. Bámulatos precizitással játszottak, az erő, az elandalító gyengédség, a klasszikus zene szépségei, a magyar muzsika tüze, mind találkozott e kitűnő kar előadásában. Először König Péter nyitányát, a Bohéme világát adták, végül Gungl József Eredeti magyar ábránd-ját utána Wagner „Vendégek bevonulása Wartburgba” című részletet a Tannhäuser című operából. Közben adták első két zongorán

Námessy Mariska úrhölgy és dr. Kneifel Ferencz C. Saini-Saouis művét: Variációk Beethoven téma fellett. Művészi játék volt mindkettőjüké s a község tapsvirága jutalmazta kedves előadásukat. — Schranca János, dr. Korniss Zoltán zongorakisérete mellett Mendelssohn „A dalnok leuge szárnyán” és „Minon” bordala című énekszámá követte ezt. Nem épen erős, de rendkívül kellemes, hajlékony, iskolázott hang, hozzá az előadó szympatikus megjelenése érthetővé tette a község lelkesedését, a mely nem nyugodott meg addig, míg a hölgyek kedvenc előadását egy újabb számmal meg nem töltötte. Végül Rexa. Dezső fővárosi hírlapíró előadásáról kell megemlékeznünk, a ki Shakespearenek Itáliában szereplő műveiről irt irodalomtörténeti tanulmányát olvasta fel. Egy kissé idegen volt a tárgy, inkább azoknak szerzett élvezetet, a kik közelebről ismerik Shakespeare műveit, valamint Olaszországot. Ezt a hiányt mindenesetre pótolták volna azok a képek, a melyek az előadás keretébe vetítés által lettek volna varázslandók, sajnos azonban, hogy a masina felmondván a szolgálatot, a község kénytelen volt azt nélkülözni. Ezt igyekezett pótolni Rexa Dezső, midőn a jelesebb fővárosi színészek egyikét-másikát néhány jelenetben bemutatta a községnek. Sajnos, hogy ezt sem méltányolhatta a község teljes értékében.

— Horváth István emlékezete. A magyar nyelv és irodalom nagynevű harcosának, Horváth Istvánnak emlékét — születési évfordulóján szombaton kedves ünneppel ünnepelte a főgimnázium ifjusága. Délután 5 órakor tanáraik: Török Konstantin, Reiszter Ottó, Molnár Samu dr. és Erdőssy Bódog vezérlete alatt a nyolcadik osztályu ifjak kivonultak a Széchenyi-utcában levő emléktáblához, s egy diszes koszorut helyeztek a halhatatlan író emlékére. Török Konstantin rövid beszédben vázolta a nagy férfiu életét, az ifjuság elé állította Horváth István alakját, megemlékezvén arról a csodálatos nagy szeretéről, a melylyel a magyarok nyelve és hazája iránt viseltetett, hogy egy eszméje volt, a mely zsenge korától a siring, mint tüzoszlop kísérte: a magyar hazáért való ideális rajongás, ezt sugározta szét lelke mindenfelé írásban, élőszóval egyaránt. — Mi csak dicsőréttel és tisztelettel tudunk adózni a lelkes tanároknak, a kik a nazzaszereget magasztos lelki bajnokát példányképül állítják az ifjuság elé, hiszen ma, mikor a kozmopolitizmus hódító hadjáratra indult, a mikor pártfogókra talal, szükségünk van ezekre.

— Nőmunka-kiállítás. A fejer megyei és székesfejevári női munka-kiállítás dísznyitására nap d. u. 3 órakor Szűcs Marich Julia elnöklote mellett ülést tartott a társelnök Zichy Jenő gróf jelenlétében. Örömmel jelezhetjük, hogy a kezdet nehézségein már túl van a bizottság s a napról-napra nagyobb számban érdeklődő hölgyközség már teljesen ismeri a kiállítás szép és hasznos célját: megismertetni a női kezek művészi munkáját, a női házi ipart s a konyha körül szükséges teendőket. Az ismertetéssel párosul a műzítés fejlesztése s esetleg a női munka értékesítése. Hogy a megindult mozgalom célirányos és eredményes és előkelő hölgyeink élénk érdeklődése s a már illg elért eredmények igazolják. A legutóbbi alkalom új dolog nem történt, az ülés lefolyása inkább beszámolás volt az eddigi működésről. Zichy Jenő gróf ugyan bejelentette, hogy az előzetes zsüri tagjaiul felkérte Mentwichtné Horváth Jolánt, a pozsonyi ipariskola elnökét, Geiléri Mórt és Kovács Gyula kir. tanácsost, keszen tesznek eleget a kérelemnek s a kiállítás berekesztése

előtt véleményét mondanak. Ugyancsak az ő közbenjésére a Izabella-egylet kiállításán szereplő 2 műemlék ruha, mely Istenben boldogult Erzsébet királyné ruhájából készült, a kiállítandó tárgyak közé vehető; sőt oda fog hatni, hogy egyéb, művészi kivitelű női munka, mely talán mint antik tárgy műkincs is, a kiállítási helyiség egy külön termében közzsemlére kitehető legyen. Örömmel vette tudomásul a bizottság, hogy gróf *Czirák* Antalné a kiállítás iránt meleg érdeklődést tanúsít s magas tekintélyével az úgy támogatását megígérte. Verseny nélkül fog szerepelni *Gyarmalhy* Zsigáné kalotaszegi varrótassainak csoportja, a ki csakis oly feltétellel vesz részt a kiállításon, ha hasonló munka más részéről ki nem álltatik. A bizottság ily értelemben határoz. Míután tudomásul vétetett, hogy a kereskedelemügyi miniszter a kiállítás támogatására 600 kor segélyt utalványozott ki, a kiállítási hely kijelölése került szőnyegre. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a kereskedelmi csarnok a saját helyiségét e célra nem engedte át, a mit már jó leve is megjósolhattunk volna, mert hisz a város és megye érdekében ily nagyvállalásra izraelita polgártársainknál *joggal* nem számíthatott senki. Ja, első a gscheft! E kérdés megoldására az elnökség küldetett ki. Végül, miután Göbel J. György igazgató bejelentését, hogy az iskolák növendékeinek munkái tanmenetszerűleg fognak kiállítani, a bizottság tudomásul vette, az ülés 4 órakor véget ért.

— **Lelki gyakorlatok.** A vaáli esperes-kerület papsága és tanítói az idei hűbérti szty-gyónást és áldozást ma végezték Lovasbényében.

— **Konzerv-gyár.** *Fiáth* báró főispán elnöklésével a városi biz. testület a konzerv-gyár tárgyában értekezletet tartott. *Tschurtschenthaler* bozeni gyáros ugyanis ajánlatot tett a városnak, hogy 250000 kor befektetéssel a jelenlegi sörházi épületben konzerv-gyárat létesít oly kikötéssel, ha a sörház ingyen neki adatik, továbbá 10 évi használatra 10 hold föld, 15 évi községi adó elengedése és hogy 20 éven belül hasonló gyárnak kedvezmény nem adatik. Az értekezlet általánosságban elfogadta az ajánlatot. A közgyűlési tárgyalás előtt azonban felhívjuk a biztagokat a következőkre: állapíttassék meg a munkások minimális száma s főleg, hogy azok már az első év után ne idegenből alkalmaztassanak. Az átadott ingatlanok biztosítására nagy súly fektetendő.

— **Kérelem.** Elhalt jeles festőnk *Brodsky* Sándor hagyatékában talált, *Telepy* Károly festőművész által jó karba helyezett 6 darab vonzó tájkép — a hátrahagyott család érdekében leendő eladás végett — a Vörösmarty-körnek megküldetett. Bátorokodom kérni a venni szándékozókat, nem körtagokat is, — hogy ezen rendkívül olcsó képet a Vörösmarty-kör helyiségében (a városi színház épületében) bármely napon d. u. 3-5 óra között megtekinthetők. Tisztelettel *Vértesy* József, a Vörösmarty-kör igazgatója.

— **A honvédszenaker** tegnap reggel Szombat-helyre utazott s már tegnap este a közönség élénk érdeklődése mellett hangversenyt tartott, melyet ma ismételnék. Tanulhatnánk a szombat-helyiektől s ne csak akkor kedvelnök a katonazenét, ha a Zichy-ligetben ingyen hallgathatjuk.

— **Köszönet.** *Csapó* István és ifj. *Schmelzer* Nándor urak, az idei farsangban rendezett ifjusági bálból utólagosan befolyt 11 kor 72 fill. összeget, a szegények segély-érsére szivesek voltak a jótékonny növegyetnek adományozni. Nemes tettükért hálás köszönetemet nyilvánítom. — Székesfejérvár, 1901. május 6-án. *Szögyény-Marich* *Julia*, védnök.

— **Az országos Pázmány-Egyesület új alapító tagja.** *Szabovits* Jenő apáttanonok az Országos Pázmány-Egyesület alapító tagjai sorába lépett. Öszinte szívvel üdvözljük a nemes lelkű kanonokot a kath. sajtót támogatók között.

— **Iskolai vizsgálatok.** A velencei plebániához tartozó k.-nyéki és velencei iskolákban f. hó 2-án tartattak meg az évi iskolai vizsgálatok. K.-Nyéken *Répszky* Ferencz ágárdi, Velenczén a fiúiskolában *Krécsey* Károly lovasberényi plebánosok elnökölték. A velencei apáczárdá leányiskolájának ugyane napon megtartott vizsgálatán *Krizsány* János esp. plebános, kerületi tanfelügyelő elnökölt. A mindhárom helyen szépszámu közönség jelenlétében lefolyt vizsgálaton felmutatott tanulmány teljesen elégitőnek, sőt dicséretesnek találtatott. A vizsgák befejeztével a kiküldött elnökök s az illető tanítók *Belczany* István velencei plebános, szentszéki ülnök vendégszerető házában régi jó szokás szerint találkoztak és gazdag ebédhez ültek.

— **A koldus táncza.** Szakítsuk le minden napnak a virágát, mert csak így érhet valamit ez a komisz élet. Így gondolkodik *Kálmán* Ferencz helybeli szabóháza elnöke is, a ki napról-napra azért fogdózza a kiltacskot, hogy az összegyűjtött krajczárokból legalább egy boldog órát csinálhasson. Vasárnap jó aratása lehetett, mert hétfőn már kora reggel a Kaposi-féle köpködő kaszinóban időlejt, migrom fejébe ment a szesz és tánczra perült. A táncz eien Kaposinak nem lett volna kifogása, de midőn *Kálmán* hölgy híján két 5 literes pálinkás üveget annyira szorongatott, hogy azok felmondták a szolgálatot, ez már annál kevesbé tetszett, mert az üvegeken kívül 10 liter pálinkája is kárba veszett. *Kálmán* most a rendőrségi hűvösön aluszsz boldog álmait.

— **Intelligens tolvaj.** *Horváth* Béla még alig 23 éves, máris szomorú mult áll a háta mögött. Budapestről származó a *Horváth* család os multtal s eleinte egyik helybeli ügyvédnek volt elég ügye, de nem lelkiismeretes munkása. Állandó alakja volt éjjelenként a mulatóhelyeknek s rokonszenves megjelenése bizalmat keltett a vele érintkezőkben. Az ügyvéd azonban rájött a dolog nyitjára, tönkre tenni nem akarta, feljelentés nélkül elbocsájtotta. Faczérkodott egy darabig, majd a járásbíróshoz került napidíjnak, de mert ott is rossz fát tett a tűzre, állásától elmozdították. A most már kenyér nélkül maradt fiatal ember végleg elvesztette az eszét. Tegnap ugyanis meglátogatta egyik ismerősét, *Kulifai* Ferencz Széchenyi-utcai lakost, s hogy ne fáradjon hiába, elemelte *Kulifai* fiának 30 koronát érő felöltőjét, melynek zsebében kisebb összegű pénz is volt. A járásbírósnak, valamint *Kulifai* s bünyenyítő feljelentést tett a szerencsétlen utra tévedt fiatal ember ellen.

— **Új telefonelőfizetők.** A helybeli távbeszélő hálózatba új előfizetőkül bekapcsolattak: *Deutsch* J. W. és fia 48, dr. *Herz* Oszkár 103, továbbá *Langráf* Gábor és fia (emeleti iroda, mellékállomás) 100 szám alatt.

— **Tanoncz-munka kiállítás.** Iparosaink figyelmébe ajánljuk az alábbi kérelmet: A székesfejérvári ipartestület f. hó 1-én. évi április hó 28-án tartott közgyűlésének határozatából folyólag felkérjük az ipartestület tagjait, hogy Székesfejérvárott 1901. évi Szent-István király napján, vagyis augusztus hó 20-án tartandó tanoncz-munka kiállításra tanonczait különösen figyelmeztessék arra, hogy amennyiben a kiállításban részt nem vennének, a törvény és rendelet értelmében jogában áll az előjárásnak őket külön kiküldött íjével iparukban megvizsgáztatni. A kiállításnál fősúly fektetendő arra, hogy a tanonczok folyó munkákat készítsenek, sőt az is előszükség, ha egyes nagyobb tárgyakból csak munkarészleteket

állítanak ki, mert a kiállításnak főcélját az képezi, hogy az ipartestület meggyőződést szerezzen arról, vajjon az iparos-tanonczok szakiparukban minő előhaladási tanúsítanak. A kiállítási tárgyak legkésőbb f. évi augusztus 11-ikéig bejelentendők s a tárgyak augusztus 17, legkésőbb augusztus 19-ikének délutáni 5 órájáig beszoigálatandók. A kiállítók bővebb felvilágosítást az ipartestületnél a hivatalos órák alatt nyerhetnek. Kelt Székesfejérvárott, a székesfejérvári ipartestület közgyűlésének 1901. évi április 28-án tartott ülésében. *Schlammadinger* Alajos s. k., ipt. elnök. *Krónhoffer* Antal s. k., ipt. jegyző.

— **Meghívó.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egyletének székesfejérvári fiókja *Varga* István 1°-Király sor 2. sz. alatti vendéglőjében f. hó 1°-én d. u. 2 órakor IV. évi rendes közgyűlést tartja, melyre az egyleti tagok, valamint az érdeklődő közönség tisztelettel meghívattak. Targyorozaat: 1. Elnöki megnyiró. 2. Évi jelentés. 3. Pénztári jelentés és a felmentvény megadása. 4. Tisztujtás. 5. Netáni indítványok. Megjegyezzük ez alkalommal, hogy a helybeli fiókegyletnek mult évi bevétele 22:6 kor, kiadása 24 kor. 12 fillér volt. Külön alap címén takarékpénztárban van elhelyezve 316 kor. 45 fillér.

— **A legügyesebb nyomozók.** Az erdély-szerdahelyi kir. járásbírósház korszakalkotó újítást léptetett életbe, mely — ha kellő utánzásra talál — a rendőri nyomozásokat egészen feleslegessé teszi s ezen felül a legrövidebb uton fog a különféle büntetettek kézrekerítésére vinni. Az egész újítás sokkal egyszerűbb, mint *Kolumbus* híres tojása; ime egy idézés, mely a legutóbbi hivatalos lapban megjelent:

5246

IDÉZÉS BÜNYGYBEN.

3-4

1900. B. 313/2. A szerdahelyi „Kaszinó” sérelmére elkövetett lopás vétségével gyanúsított ismeretlen tettes — a E. P. 470. §-ában meghatározott következmények terhe mellett felhívatik, hogy jelen idézés utolsó közzétételétől számítandó egy hónap alatt aluht kir. járásbírósnak kihallgatása végett jelentkezék, vagy tartózkodási helyét jelentsék be. Erdély-szerdahely, 1901. évi április hó 10-én. A királyi járásbírósház.

Van ennél zseniálisabb találmány? Ez határozottan a 20. század klouja. Milyen egyszerű lesz ezután a büntető judikatúra! A tolvajok, betörők, gyilkosok stb. egyszerűen előfízetnek a hivatalos lapra, onnan kiböngészik a rájuk vonatkozó idézést és rögtön, mihelyest ez megjelenik, jelentkeznek az illetékes bíróságnál. Jó volna a büntetést is előre kiszabni, hogy az ismeretlen tettesek egyenesen a fegyházban jelentkezhetnek. Hát nem boldog a magyar, hogy ilyen zseniális elméi vannak? E nyomozási elvnek városunkban, mint haljuk, máris sok hive van.

— **Utóállítás.** A székesfejérvári járásban az ez évi hadjutalek javára tegnap utóállítás tartott, mely alkalommal 38 állításköteles találatott fegyveres szolgáltra alkalmasnak.

— **Verekedő szomszédok.** *Simon* József és neje zámoslyi lakosok a napokban *Keresztes* János ottani lakost közös erővel alaposan ellátták. Ellnök súlyos testi sértés vétsége miatt a feljelentés megtétele.

— **Automobil verseny.** A Magyar Automobil Club június hó 12-15-ig Bécs, Gráz és Budapest között végbemenő automobil kocsiversenyt rendez. A versenyzők meggyenkén is keresztül fognak jönni, Székesfejérvárra Csoór felől fognak érkezni, és Pákozdon, Kápolnás-Nyéken keresztül Budapest felé fognak tartani. Ezen kocsiverseny alkalmával a megfelelő utszakaszkok kellő felügyelet alá helyezése iránt már megkereste a főispán a megyei és városi törvényhatóságokat.

— **Katonaság — csendőr.** Vaálban, úgy látszik, a választások folyamán a csete-paté a régi választásokhoz híven már előzetesen mutatkozott, mert jónak látta a közgazgatási hatóság a hatalmas embercél fegyveres erővel körülvenni. Ma reggel indult utnak városunkból egy osztály lovasság, egy század gyalogság és negyven

csendőr. Egyébként a rend fenntartásánál leendő segédkezésre dr. Balassa Imre aljegyző is kiküldetett. Mégis — és ez fáj a liberális tábornak — ily nagy apparátus mellett. Szűts Jenőnek bukkás a sorsa.

— **A rendőrség figyelmébe.** A városszerte ismert, gavallér Pista cigány az utóbbi időben már nagyon is terhére válik a közönségnek. Nap-nap után a belvárosban csavarog s nem házról-házra járva koldul, hanem megállít mindenkit, a kinél pénzmagot érez. Mindenki tudja, látja ezt, csak az önszolgálatot teljesítő rendőr nem, pedig a koldulásnak még a fajtája is tiltott dolog. Talán az állandó rendőri felügyelet, adandó alkalmakkal a rendőri zárka megszabáztatáná a publikumot e dologkerülő suhancz állandó tolakodásától.

— **Bankó tanár Edison színházával játszik szombaton a helybeli színházban.**

Ezennel értesítjük a biztosító magyar közönséget, hogy budapesten „Magyar Biztosítási Iroda” cím alatt egy oly intézményt létesítettünk, mely a külföldi hasonló nagy vállalatok mintájára, hivatva lesz a biztosítási ügyekben tanácsot adni s a közönség érdekeit a biztosító vállalatok előtt képviselni. Irodánk elvállalja az új biztosítások felvételét, a legnagyobb kölcsönöket eszközöli ki, eljár károk és perек esetén, nem megfelelő kötvényeket megfelelőekkel kicserél. Szóval mindazon ügyekben a közönség szolgálatára áll, a hol a bonyolult biztosítási ügyekben tanácsot, útmutatással szolgálhat. Tekintve, hogy irodánk semminemű ügynökséggel összeköttetésben nem áll, (nem is téveszthető össze ügynökséggel) mindazon kedvezményeket és jutalmakat, melyeket biztosítások közvetítésénél társaságok az ügynököknek fizetni szoktak, mi a feleknek átengedjük. Semminemű jutalékot vagy költséget fel nem számítunk. Mindazok, akik valamely társaság képviselétét előnyös feltételek mellett óhajtják elvállalni, bizalommal forduljanak hozzánk. Budapest 1901. április hó 25-én Magyar Biztosítási Iroda. Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 35. sz. I. em. 15.

— **Egy jó karban levő, nyolcz lóerejű Glajton és Shutteworth-gőzgép cséplésre ajánlatik, esetleg meg is vehető. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.**

7725/1901.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő állatorvosi állásra, mely 800 korona évi törzsfizetéssel, nyugdíjigényvel, a hatóságilag megállapított díjak szedésének élvezetével s magán gyakorlat folytathatásával van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kellőleg felszerelt, különösen pedig minősítvényeket s életkorukat igazoló okmányaikkal ellátott kérvényeket folyó évi május 20-ig bezárólag a tanácsi iktató hivatalba adják be.

Pályázati feltétellől kikötötték még, hogy az illető köteles a husvágási szemlén és állatvásári szemlén kívül a gyepmesteri telepen előforduló állategészségügyi szakteendőket díjtalanul teljesíteni, az első fokú állategészségügyi hatóság megbízásából hivatalos szakértői vizsgálatokat tartani s szakvéleményeket adni.

Fenti állás élethossziglani főispáni kinevezés utján fog betöltetni.

Székesfehérvár, 1901. évi április hó 29-én.

Havranak József,
polgármester.

Chief Office 48. Brixton road, London S. W.

Valódi

Zagorai mellszörp.

Kellőmés ízű szer gyermeknek és felnőttek részére. Mindenemű köhögés, tüdőhurut, elnyalkasodás és mellbajok ellen sikeresen használható. A nyálka feloldását elősegíti. Egy palack ára az összeg előleges beküldése ellenében 3 kor. 30 fill.

Kapható:

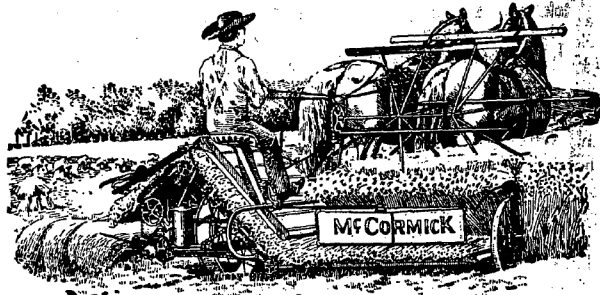
A. THIERRY'S Balsam-Fabrik
in PREGORADA
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Kérjük a hivatalos zár nyomatot csatolni. A. Thierry's Schutzengel-Apothek.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY
(CHICAGOI ARATÓGÉPGYÁR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép, Fűkaszalógép, Közvetűkésűlők, „Daisy” marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kévekötfonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látja s dráinkat nem kérdeztél.

Ötös tartalékreszek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J STILLMAN
igazgató.

Képviseleink: **NEY MÓR,** Székesfehérvár. Budapest V., Váci-ut 30

Hirdetések felvételnek kiadóhivatalunkban
(Szent-István-tér I. szám)
jutányos áron.

Alapított 1858. évben.

Telep Palotai-utca 23.

Telefon-szám 79

Sürgöny-cím: Concordia Székesfehérvár.

PFINN JÓZSEF CONCORDIA

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székesfehérvárott, Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas” szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

Sirkoszoruk!

Vidéki megrendelések távirat útján is elfogadjatnak.

Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek.

Sirkoszoruk!